

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

100004

178(G)

(May, 2021)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 60 પ્રશ્નો છે.
- 2) પ્રશ્નપત્રમાં આપેલ સૂચના પ્રમાણે ઉત્તર લખો.
- 3) પ્રશ્નની સામે અંક લખેલ છે તે ગુણ દર્શાવે છે.
- 4) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.

વિભાગ - A

(અર્થશાસ્ત્ર)

- નીચે આપેલા 1 થી 10 સુધીના હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. [10]

- 1) વસ્તુના બદલામાં વસ્તુ આપવી તેને શું કહેવાય ?
(A) વેપાર
(B) વણજ
(C) સાટા પધ્ધતિ
- 2) શાખી નાણું કોણ બહાર પાડે છે ?
(A) વેપારી બેંકો
(B) વેપારીઓ
(C) ભારત સરકાર
- 3) જો ધારણા મુજબ ભાવો વધે તો તે કુગાવો કહેવાય છે.
(A) માંગપ્રેરિત
(B) અપેક્ષિત
(C) અનપેક્ષિત

- 4) બેવડી ગણતરી ટાળવામાટે કેવી વસ્તુઓ ધ્યાનમાં લેવી પડે ?
- (A) નકામી
- (B) વારંવાર વપરાશની
- (C) અંતિમ વપરાશની
- 5) એક દેશના ચલણને બીજા દેશના ચલણમાં ફેરવી આપવાનું કાર્ય કઈ બેંકો કરે છે ?
- (A) વિનિમય બેંકો
- (B) આંતરરાષ્ટ્રીય બેંકો
- (C) ઔદ્યોગિક બેંકો
- 6) ભારતમાં એક રૂપિયાની ચલણી નોટો ઉપર ની સહી હોય છે.
- (A) રિઝર્વ બેંકના ગવર્નર
- (B) સરકારના નાણાખાતાના સેક્રેટરી
- (C) ભારતના રાષ્ટ્રપતિ
- 7) 1947 પહેલા કરાંચી અને દિલ્હી વચ્ચેનો વેપાર કેવો હતો ?
- (A) આંતરિક વેપાર
- (B) આંતરરાષ્ટ્રીય
- (C) ઔદ્યોગિક બેંકો
- 8) નાણાંનું અદ્યતન સ્વરૂપ-
- (A) ક્રેડિટ કાર્ડ
- (B) વસ્તું નાણું
- (C) ધાતું નાણું

- 9) ખેડૂતોને લાંબાગાળાની લોન આપતી સંસ્થા —
- (A) વેપારી બેંક
- (B) સહકારી મંડળી
- (C) જમીન વિકાસ બેંક
- 10) A.T.M. એટલે શું?
- (A) ઓલ ટાઈમ મની
- (B) ઓટોમેટેડ ટેલર મશીન
- (C) ઓટોમેટીક ટ્રાન્સફર મની

■ નીચે આપેલા 11 થી 15 સુધીના પ્રશ્નોના અતિ ટૂંકા જવાબ આપો.

[5]

- 11) કુગાવાનો અર્થ આપો.
- 12) સાંકેતિક નાણું એટલે શું?
- 13) અતિરિક્ત ઉપાડ એટલે શું?
- 14) રાષ્ટ્રીય આવક એટલે શું?
- 15) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો અર્થ આપો.

■ નીચે આપેલા 16 થી 22 સુધીના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ગમે તે છ પ્રશ્નો લખો. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે.

[12]

- 16) વિનિમય દર એટલે શું? તેનું મહત્વ સમજાવો.
- 17) નાણાના બે કાર્યો જણાવો.
- 18) કુગાવાને દીર્ઘકાલીન ઘટના શા માટે કહેવાય છે?
- 19) કાચી રાષ્ટ્રીય પેદાશ અને ચોખ્ખી પેદાશનો ખ્યાલ સમજાવો.
- 20) નાણાના બે પ્રકાર લખો.
- 21) માથાદીઠ આવક એટલે શું? તેનું સુત્ર જણાવો.
- 22) ભૌગોલિક શ્રમ વિભાજન એટલે શું?

- નીચે આપેલા 23 અને 25 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (ગમે તે બે)
દરેક પ્રશ્ન 4 ગુણના છે.

[8]

- 23) કુગાવાના કારણો લખો.
24) તફાવત લખો - ચાલુ થાપણો અને મુદતી થાપણો
25) કાચી રાષ્ટ્રીય આવક અને ચોખ્ખી રાષ્ટ્રીય આવક સમજાવો.

- નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ વિસ્તારથી આપો. (ગમે તે ત્રણ લખો) દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.

[15]

- 26) નાણાંનો અર્થ આપી તેના પ્રકાર સમજાવો.
27) વેપારી બેંકના કાર્યો લખો.
28) કુગાવાનો અર્થ આપી પ્રકાર જણાવો.
29) રાષ્ટ્રીય આવકનો વર્તુળાકાર પ્રવાહ સમજાવો.
30) સંરક્ષણ નીતિ એટલે શું? તેના સાધનો જણાવી સમજ આપો.

વિભાગ - B

(વાણિજ્ય સંચાલન)

- નીચે આપેલા 30 થી 40 સુધીના આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરી લખો.
દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 31) સંચાલન આધુનિક યુગમાં તરીકે વિકસતું જાય છે.
(A) કળા
(B) વિજ્ઞાન
(C) વ્યવસાય
- 32) દોરવણી આપનાર વ્યક્તિને શું કહેવાય છે ?
(A) નેતા
(B) ફોરમેન
(C) સુપરવાઈઝર

- 33) એકમના ધ્યેયની સિધ્ધ માટે શું અનિવાર્ય છે ?
 (A) સંચાલન
 (B) આયોજન
 (C) વ્યવસ્થાતંત્ર
- 34) અવિકસિત દેશમાં કયું મહત્વનું તત્વ ખૂટે છે ?
 (A) નાણું
 (B) માનવશ્રમ
 (C) કાર્યક્ષમ સંચાલન
- 35) આયોજન, પ્રબંધ, દોરવણી અંકુશ વગેરે કાર્યોના સમૂહને શું કહેવાય ?
 (A) સંચાલન
 (B) સમિતિ
 (C) વ્યવસ્થાતંત્ર
- 36) સંચાલન એ ધંધાનું મગજ છે તો વ્યવસ્થાતંત્ર એ તેનું શું છે ?
 (A) હૃદય
 (B) શારીરિક માળખું
 (C) રૂધિર
- 37) કર્મચારીને એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે બસેડવા માં આવે તેને શું કહેવાય ?
 (A) બઢતી
 (B) બદલી
 (C) પસંદગી
- 38) માહિતી પ્રેષણ એ કેટલા માર્ગી પ્રક્રિયા છે ?
 (A) એકમાર્ગી
 (B) દ્વિમાર્ગી
 (C) બહુમાર્ગી

39) હેતુની દષ્ટિએ માહિતી પ્રેષણ (અહેવાલ) ના કેટલા પ્રકાર છે ?

(A) એક

(B) બે

(C) ત્રણ

40) મધ્ય સપાટી સંચાલનમાં કોણ સમાવેશ થાય છે ?

(A) સંચાલન મંડળ

(B) નિષ્ણાતો

(C) જોબરો

■ નીચે આપેલા 41 થી 45 સુધીના પ્રશ્નોના અતિ ટૂંકમાં જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.

[5]

41) ઉચ્ચ સપાટીના કર્મચારીઓ જણાવો.

42) આંતરિક પ્રાપ્તિસ્થાન એટલે શું ?

43) બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ એટલે શું ?

44) કાર્યશીલ સંચાલન એટલે શું ?

45) બદલીનો અર્થ આપો.

■ નીચે આપેલા 46 થી 52 સુધીના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે. (ગમે તે છ પ્રશ્નો લખો)

[12]

46) ભરતીના સંજોગો જણાવો.

47) સંચાલનના બે લક્ષણો લખો.

48) માહિતી પ્રેષણના હેતુઓ જણાવો.

49) સંચાલન સાર્વત્રિક છે, સમજાવો.

- 50) માહિતી પ્રેષણના લક્ષણો જણાવો.
- 51) કર્મચારી વૈજ્ઞાનિક પસંદગીની વિધિ સમજાવો.
- 52) વહીવટ એટલે શું ? સમજાવો.

■ પ્રશ્નક્રમાંક 53 થી 55 ટૂંકનોંધ લખો. દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે. (ગમે તે બે લખો) [8]

- 53) વેસ્ટીબુલ તાલીમ.
- 54) આદર્શ વ્યવસ્થાતંત્રના લક્ષણો.
- 55) મધ્ય સપાટીના કાર્યો.

■ નીચે આપેલા 56 થી 60 સુધીના પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે. (ગમે તે ત્રણ લખો) [15]

- 56) સંચાલનના કાર્યો સમજાવો.
- 57) વ્યવસ્થાતંત્રનો અર્થ આપી તેની ખામીઓ જણાવો.
- 58) કર્મચારીના પ્રાપ્તિ સ્થાનો જણાવો.
- 59) સંચાલનની સપાટીઓ જણાવી ઉચ્ચ સપાટીના કાર્યો લખો.
- 60) માહિતી પ્રેષણ એટલે શું ? તેની પ્રક્રિયા લખો.

